

den sandsynlighed kan tilvejebringes på et niveau, der ligger langt under den 100 pct. garanti, som alligevel ikke kan opnås, så længe det blot afgjort er meget mere sandsynligt, at forsøg på at foretage skjulte kernevåbensprængninger vil blive opdaget, end at de ikke vil blive opdaget.

De tekniske metoder af den ene eller anden art, der kan opnås enighed om, måtte derefter indgå i et aftalt og pålideligt system for politiske fremgangsmåder, som deltagerne kan have fuld tillid til. Ved opstillingen af dette system må der derfor tages behørigt hensyn til alle situationens realiteter, herunder stormagternes særlige ansvar og andre landes berettigede forventninger om at spille en passende og meningsfuld rolle under en sådan fremgangsmåde.

Herudover er der yderligere en grund til, at et pålideligt verifikationssystem er uundværligt. Uden et sådant system kunne seismiske begivenheder, der ikke er kernevåbenekspllosioner, misfortolkes eller efterlade betydelig tvivl om deres art, og resultatet kunne let blive mistro, politisk spænding og, i værste fald at et fuldstændigt prøvestop brød sammen.

I bestræbelserne på at tilvejebringe pålidelige og aftalte verifikationsordninger i forbindelse med et fuldstændigt prøvestop, kræves der derfor en beredvillighed til konstruktivt kompromis og gensidige indrømmelser fra alle sider. Men det må også understreges, at ethvert forsøg på at løse problemet ved oversimplificering er dømt til at mislykkes, og det kunne vise sig at komplicere et spørgsmål, der i sandhed ikke trænger til at blive yderligere kompliceret.

I et forsøg på at bringe nogen fremgang i sagen er der fra tid til anden stillet forskellige forslag til overgangsforanstaltninger. Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ind på disse forslag. Det er til mit formål tilstrækkeligt at minde om, at den danske udenrigsminister i sit indlæg den 16. november sagde, at i afventen af indgåelsen af

et fuldstændigt prøvestop vil Danmark være parat til at støtte iderige forslag af begrænset karakter, forudsat at de drejer sig om overgangsforanstaltninger i den forstand, at de bringer os nærmere et fuldstændigt prøvestop, men ikke på nogen måde vil hindre fremskridt henimod dette mål. Det vil således være en konstruktiv foranstaltning, om alle de lande, der har arbejdet med problemerne omkring seismologisk detektion, ville fremlægge de oplysninger, de ligger inde med, især om teknologiens nuværende stade og udsigterne for den nærmeste fremtid, således at det internationale samfund som helhed kunne gøre status over situationen.

Vi håber imidlertid, at et fuldstændigt prøvestop vil kunne opnås så betids, at der ikke vil være brug for overgangsforanstaltninger af nævneværdigt omfang.

Et fuldstændigt prøvestop er naturligvis kun en prøveforanstaltning set i sammenhæng med almindelig og fuldstændig nedrustning og selv set i det snævrere nedrustningsaspekt vedrørende de grundlæggende strategiske våbensystemer. Det er af denne og andre grunde blevet hævdet, at et fuldstændigt prøvestop nu har mistet sin betydning. Dette vil jeg uden betænkning kalde et baghold mod bestræbelserne på at opnå et fuldstændigt prøvestop, om hvis betydelige gunstige virkninger, der efter den danske delegations mening ikke kan herske nogen tvivl. Vi er gået langt for at komme så vidt, som vi er nået i bestræbelserne på at tilvejebringe et fuldstændigt prøvestop. De tekniske problemer er blevet så indgående behandlet, at det nu må være hovedsagelig et politisk spørgsmål at frembringe en løsning. Fra dansk side vil vi, på grundlag af de synspunkter, der er opridset i dette indlæg, fortsat presse på for opnåelsen af et fuldstændigt prøvestop med effektive sikkerhedsforanstaltninger, og vi vil støtte andres bestræbelser med dette samme mål for øje.